

Téma: Otevřené srdce i dům

Vyprávíme podle: Skutky 16,11-15

4. neděle po Trojici

1. MOTIVAČNÍ UVEDENÍ

a) Pro všechny věkové skupiny, příběhu spíše znalé

Znáte nějakou Lydii? Víte, že je to také biblické jméno? Co víte o Lydii? Co důležitého byste o ní sdělili těm, kdo o něm neví nic, nebo málo? - *asi nikdo nebude vědět*

b) pro střední a starší školní věk, pro znalé

Co by se stalo, kdybychom přišli o kostel? Obešli bychom se bez něj? Bez modlitebny nebo fary? Víte, že na počátku církev žádné kostely neměla? Jak to asi vypadalo?

c) Když člověk uvěří v Ježíše Krista - jak se to může projevit?

2. POZNÁMKY K TEXTU A JEHO KATECHETICKÉMU VYUŽITÍ

- celá kapitola vypráví o první cestě evangelia na evropskou půdu. (Otázka na kolik bylo toto geografické rozlišení - Evropa - Asie - tenkrát vnímáno - obojí bylo součástí jedné římské říše.) Líčení Skutků tady vidí určitý předěl - sám od sebe by se Pavel do Makedonie nepřepřel - musí mu být zabráněno kázat jinde a ve snu slyšet volání: „Přeplav se k nám do Makedonie a pomoz nám“. Je to tedy cesta někam „jinam“, do jiného prostředí - nikoli ovšem mimo civilizaci.

- Pavel v městě stráví nejprve několik dní - nejprve se s městem seznámí, nevrhne se hned do misionářství. Jeho zvykem bylo navštívit židovskou modlitebnu a tam začít se zvěstováním - tak to činí i ve Filipis, modlitebnu ovšem nenajde, a tak ji hledá mimo město, za hradbami (snad to může připomínat toleranční patent, kdy evangelické modlitebny byly také vykázaný na okraj měst a obcí). Tam se setká se ženami. Nevíme, co tam dělaly - Pavel s nimi mluví a jedna z nich - Lydie - uvěří („Pán jí otevřel srdce“ - víra je v prvé řadě Božím darem)

- **místo za hradbami** - na periferii, na okraji, mimo ruch hlavních křižovatek a náměstí - ale navzdory tomu (nebo díky tomu?) je to místo setkání. Pavel jde za lidmi, tam, kde se setkávají, aby jim mohl předat evangelium.

- **bohobojná** - výraz pro vrstvu lidí sympatizujících s židovstvím. Bohobojným byl nazýván pohan, který žil v úzkém styku se synagógou, ale který se předpisům židovského zákona podřizoval jen částečně (např. Sk 1,2; 1,22; 13,16), narozdíl od proselytů („přistoupivších“), kteří se jim podrobili cele. Na jiných místech se o tom, kdo je bohobojný, mluví jako o tom, kdo „uvěřil v jediného Boha“ nebo „ctí jediného Boha“. Apoštolské zvěstování o Kristu, mesiáši i pro pohany, pozvalo tyto „sympatizanty na okraji“ k plnohodnotnému životu víry v Boží blízkosti. Postoj „bohobojného“ můžete dětem ilustrovat jako postoj toho, koho zaujaly příběhy postav ze zástupu svědků (Abrahama a praotců, Mojžíše), ale ještě ho nikdo nepozval, aby se k nim opravdu připojil.

- **Lydie se nechá pokřtít** a zve apoštoly do svého domu, který se tak stane jejich základnou. Církev se od počátku scházela po domech, které bohatší členové sboru dávali k dispozici. Zde se konaly bohoslužby. U Lydie se ve Filiprech vytváří zárodek společenství víry. Mladá církev tu vystupuje sympaticky ne jako instituce, ale jako domácí společenství, rodina kolem stolu. Je možné, že církev i v budoucnu bude na mnoha místech takto vypadat - malé skupinky písmáků.

- **Filipský sbor** byl Pavlovi obzvláště blízký, jak poznáváme z jeho radostné epištoly Filipským.

3. FORMULACE TÉMATU

Víra, ke které bylo Lydii otevřeno srdce, otevírá svůj dům a vytváří z něj prostor pro sdílení víry s ostatními.

4. ÚSKALÍ TEXTU A LINIE PŘÍBĚHU

Žádná úskalí nevidím, k příběhu možno připomenout i následující text, že ve Filipis se Pavel nesetkal jenom s těmi, kdo uvěřili, ale také s protivníky, kterým bylo nové učení proti mys-

li, protože jim zmenšovalo výtěžek z kšeftování s pověřenou náboženskostí. Pro Lydii - obchodnici s látkami - evangelium znamenalo radost, která ji vede k otevření svého domu pro apoštoly i pro církev; pro obchodníky s lidskou pověrou znamená osvobozující evangelium ztrátu zisků.

5. OSNOVA VYPRÁVĚNÍ

a) pro mladší školní věk

- I. Motivační uvedení (1b)
- II. Pavel přichází do Filip, ale ve městě nemá ke komu mluvit
- III. Jde za bránu k řece a potká ženy
- IV. Lydie uvěří a otevře svůj dům

b) pro starší školní věk

- I. Motivační uvedení (1bc)
- II. Pavel přichází do Filip, ale ve městě nemá ke komu mluvit
- III. Jde za bránu k řece a potká ženy
- IV. Lydie uvěří a otevře svůj dům

6. A) K PRÁCI S PRACOVNÍM LISTEM

Pracovní list půjde využít po vyprávění.

Co už o Lydii vím?

- pravděpodobně nic, proto možno doplnit až po vyprávění

Co nám Lydie zpívá na naší cestu víry?

- po vyprávění můžete s dětmi vymyslet do písně sloku o Lydii: A zástup stále přichází a zas jde dál... a můžete ji napsat na pracovní list. (Nebo použít navrhovanou, viz. bod 7 Liturgický rámec, Písně)

Kde se Lydiina písnička ozývá v bibli?

- Zacheus - z radosti nad tím, že k němu Ježíš přišel, rozdává majetek

- Sk 2,37 - po kázání apoštolů se lidé ptají: Co máme dělat?

Moje okénko

- prázdný rámeček slouží buďto k vymalování po vyprávění, nebo se pokuste s dětmi najít a nalepit vhodný obrázek např. rodina (společenství) kolem stolu; lidé, kteří se vítají (třeba u kostela)

Co vás v příběhu oslovilo? Za co bych chtěl prosit?

Větší děti mohou samy něco napsat. Krátkou prosbu mohou děti vytvořit jednotlivě nebo ve skupince. (Viz 9 Modlitba). Společně pak můžete náměty přečíst a mluvit o nich a také se společně pomodlit.

6 B) K PRÁCI S POSTAVIČKAMI

Namalujte a vystřihněte z papíru otevírací - otevřené dveře či celý dům - postavičku Lydie můžete umístit do otevřených dveří.

6 C) TIP NA AKCI:

Hra „Lydie uklízí svůj dům“ - děti rozdělte do dvou (či více) družstev. Každé družstvo bude představovat Lydii a její rodinu, kteří před příchodem lidí na shromáždění musí uklidit největší místnost v domě - a to je sklad látek. Do krabice (na podnos) pro každé družstvo připravte (pokud možno pro obě družstva stejně dlouhé) stužky, provázky či proužky látek, které budou představovat látky. Děti je musí v co nejkratším čase úhledně smotat (mohou je namotávat třeba na kousek kartonu). Případně můžete přidat další „uklízecí úkoly“ - rozsypané sirky posbírat do krabičky, rozházené mince roztřídit do pytlíčků, posbírat tužky jedné barvy rozložené po místnosti, atd.

6 D) PODNĚTY K ROZHOVORU

- Mohla by se nedělní (dětská biblická hodina) konat u vás doma? Chtěli byste to? Co by byl problém, co by bylo jednodušší?

- Lydie byla bohatá a měla velký dům - a tak to nabídla Pavlovi a církvi. Co mohou lidé ve sboru praktického nabídnout,

LYDIE

jak mohou pomoci jinak než jen penězi? Vymyslete, jak může pomoci, co může dát, třeba maminka s hodně dětmi; jak třeba šikovný pán v důchodu; pan podnikatel, který má málo času, zato má velké auto; vy - děti z nedělní školy, atd. (Pro starší děti lze rozvinout v hru - připravte několik kartiček, na kterých bude charakteristika člověka a jeho dovedností - např. bratr Novák, v důchodu, šikovný, byl zedníkem; Viktor, 12 let, hezky zpívá a umí jezdit dobře na kole; sestra Macháčková, maminka v domácnosti, děti, je dobrá organizátorka, rozumí dětem; atd. - Přidělte kartičky jednotlivcům nebo skupinkám a nechte je vymyslet, jak mohou tito lidé pomoci, co mohou udělat díky svým schopnostem či dovednostem pro ostatní ve sboru.)

7. LITURGICKÝ RÁMEC

Vstupní verš: Ž 11 ,19-21

- *Brány spravedlnosti mi otevřete, vejdu jimi vzdávat chválu Hospodinu. Toto je Hospodinova brána, skrze ní vcházejí*

8. VYPRÁVĚNÍ

spravedliví. Tobě vzdám chválu, žes mi odpověděl; stal ses mou spásou.

Písňe:

Průvodní (návrh):

Lýdie je obchodnice - zpívej

Purpurové bohatství však nestačí.

V Ježíše ted' věří - zpívej!

A pro zástup celý dům svůj otevírá!

Není lepší v tomto světě nežli Boha ctíti (sloku 1-2 lze zpívat jako "píseň bohobojných", sloky 3- jako "píseň svědků víry" - BTS , EZD 611); Spolu lámejme chléb na kolenou ("píseň u stolu v domě" - EZD 6 3, S 3 5), S 1 5 - Bratry, sestry potkávám

Čtení: Sk 16,11-15

I. MOTIVAČNÍ UVEDENÍ

Co by se stalo, kdyby náš sbor přišel o kostel? Nebo modlitebnu? Dovedete si to představit? Byl by tokonec sboru? Víte, že když církev vznikala, tak žádné kostely nebyly? Jak myslíte, že se církev scházela a kde slavila bohoslužbu? - Asi se dá scházet leckde - v lese, v jeskyni, v půjčené tělocvičně. Také u ně-koho doma. To má své kouzlo - jdete na bohoslužby a zároveň na návštěvu. A není to samozřejmé, když někdo takhle půjčí svůj dům nebo byt k bohoslužbám nebo k nějakému sborovému setkání - protože to znamená, že přijít může každý, i ten, koho by na návštěvu normálně nepozval. Na počátku církve - když ještě žádné kostely a fary nebyly - to právě takto vypadalo. A dnes si budeme vyprávět o jedné ženě - Lydii - která takto svůj dům otevřela.

II. PAVEL PŘICHÁZÍ DO FILIP, ALE VE MĚSTĚ NEMÁ KE KOMU MLUVIT

Apoštol Pavel cestoval a všude, kam přišel, se snažil lidem povědět, co se stalo v Jeruzalémě, jak tamžil Ježíš a jak lidem dodával víru a naději a říkal jim, že je má Bůh rád. A že se proto mohou ze života radovat a mít se také rádi. A že Bůh tohoto Ježíše vzkřísil, aby už se lidé nemuseli bát ani smrti. Jednou Pavel přišel do města Filipis. Bylo to hlavní město tehdejší provincie Makedonie. Pavlovi se tam původně moc nechtělo, možná si nebyl jistý, jestli už to není moc daleko a jestli by tam vůbec někoho našel, kdoby mu uvěřil. Ale Pán Bůh ho trochu popostrčil, aby se tam vydal. Dal mu vědět, že i tam jsou lidé, kteří potřebují pomoc, kterou evangelium nabízí. A tak Pavel přeplul moře a nakonec se dostal až do Filip.

Byl tam několik dní, poslouchal, o čem se lidé baví, čím žijí, co je trápí. Vždycky, když přišel do ně-ja-kého města - šel také do židovské modlitebny, synagogy, modlil se, a pak se tam představil a řekl čemuvěří. Sedmého dne se ji vydal hledat i ve Filipech - jenže žádnou nemohl najít. Ulice byly přeplněné, kdekdo tam na sebe pokřikoval, člověk si ani nemohl s nikým v klidu promluvit. A tak Pavel vyšel z města ven. Za městskou bránou byla řeka. Třeba bude modlitebna tam. Když ne modlitebna, tak alespoň klid.

III. JDE ZA BRÁNU K ŘECE A POTKÁ ŽENY

Nebyla. Zato tam potkal několik žen. Nepíše se, proč tam přišly. Možná byly na procházce, možná v řece praly nějaké prádlo. Možná jenom potřebovaly na chvíli pryč z hluku, který panoval ve městě. Možná tam skutečně byla nějaká židovská modlitebna, do které zrovna šly. Nevíme. Ale víme, že se s nimi apoštol Pavel dal do řeči. A přišla řeč také na to, čemu věří. Vyprávěl jim o Ježíši, jak věří, že právě v něm se naplnila stará Boží zaslíbení, jak díky němu přestal být nenávisným pronásledovatelem církve, ale naopak se teď raduje z toho, že Ježíš nabízí radost a odpuštění každému. A že mu to nedá, aby se o tuhle radost nepodělil i s ostatními.

IV. LYDIE UVĚŘÍ A OTEVŘE SVŮJ DŮM

Mezi těmi ženami byla také Lydie. Obchodovala se vzácným purpurovým plátnem a byla bohatá. Slyšela už o Bohu Izraele. Ráda poslouchala příběhy Abrahama, Izáka a Jákoba. Ráda by se připojila k zastupu těch, kteří věří. A když tak Pavla poslouchala, tak se jí otevřelo srdce - to, co říká Pavel, přece stojí za věření. A hned se nechala pokřtít, i s celou svou domácností. A pak ji ještě napadlo - to přece nemůže být jen tak, že jsem směla uvěřit, co když to k něčemu je? Mám velký dům, o peníze není nouze - co kdy-bych pomohla právě tím? A tak Pavlovi říká: pojdte ke mně. Nabízím vám svůj dům k dispozici, můžete tam bydlet, křesťané se tam mohou scházet a vy tam můžete kázat. Budu ráda. Pavel byl rád také.

9. Modlitba

Pane, prosíme, otevírej nám srdce. Ať vidíme, kolik jsme toho díky tobě dostali a kolik můžeme také dát. Ať neskrblíme. Dej, ať umíme přijímat i ty, kteří nám nejsou zrovna milí. Ať se nepohoršujeme naddruhými. Amen